

۱۴.۱۹.۵
۹۵/۴/۱۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیین رسبائی به خلفات انتظامی اعضای هیأت علمی

دانشگاه و مراکز آموزش عالی و تحقیقاتی کشور

دکتر محمد حسن صادقی منده

استاد دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

دکتر نادر میرزاده کوهشاهی

استادیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران



شماره مسلسل ۸۷۲۴

شماره انتشار ۳۷۰۹

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه	: صادقی مقدم، محمدحسن، ۱۳۳۶-
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام.
عنوان و نام پدیدآور	: آیین رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور / محمدحسن صادقی مقدم، نادر میرزاده کوهشاهی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۴.
موضوع تخصصی	: [ز] ۳۹۸.۰ ص.
فروم	: انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۷۰۹.
شابک	: 978-964-03-6907-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیا.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: دانشگاه‌ها و مدارس عالی - - هیأت علمی - - خطای شغلی
موضوع	: دانشگاه‌ها و مدارس عالی - - هیأت علمی - - وضع حقوقی و قوانین - - ایران
موضوع	: تخلفات اداری - - ایران - - پیشگیری
شناسه افزوده	: میرزاده کوهشاهی، نادر، ۱۳۵۱ -
شناسه افزوده	: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات
رده‌بندی کنگره	: ۳۴۴/۵۵۰۷۸ : ۳۱۵۲ KMP
رده‌بندی دیویی	: ۳۴۴/۵۵۰۷۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۳۶۵۵۷

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. کتاب به هر روش اعم از فتوکی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، تها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

ISBN-978-964-03-6907-4



9 789640 369074

عنوان: آیین رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور

تألیف: دکتر محمدحسن صادقی مقدم - دکتر نادر میرزاده کوهشاهی

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحف مطالب کتاب با مؤلفان است»

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

بها: ۱۸۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرشی مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>

پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

فهرست اجمالی مطالب

مقدمه	خ
فهرست اجمالی	ت
گفتار اول - کلیات	۱
بند اول - دانش اداری و نظام‌های حقوقی مختلف	۳
بند دوم - تاریخچه رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای هیأت علمی	۵
بند سوم - منابع قانونی مربوط به رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای هیأت علمی	
دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	۱۵
گفتار دوم - تخلفات انتظامی	۱۹
بند اول - تعریف تخلف انتظامی و تفاوت آن با جرم	۲۱
بند دوم - معرفی تخلفات انتظامی	۲۵
بند سوم - تقسیم‌بندی تخلفات و جرایم انتظامی	۵۱
گفتار سوم - مجازات‌های انتظامی	۵۵
بند اول - امکان اعمال مجازات انتظامی و مجازات کیفری در خصوص تخلفاتی که واجد	
عنوان مجرمانه هستند	۵۷
بند دوم - تعریف و عناوین مجازات‌های انتظامی	۵۸
بند سوم - تقسیم‌بندی انواع مجازات‌های انتظامی	۷۱
بند چهارم - تشدید مجازات	۷۵
بند پنجم - تخفیف مجازات	۸۱

گفتار چهارم - مراجع و مقامات مرتبط با رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای هیأت

علمی..... ۸۳

بند اول - هیأت های رسیدگی به تخلفات انتظامی ۸۵

بند دوم - محققین ۹۹

بند سوم - وزیر مربوط ۱۰۱

بند چهارم - رییس دانشگاه و یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی مربوط ۱۰۲

بند پنجم - کارگرفینی ۱۰۵

بند ششم - یوان عدالت اداری ۱۰۶

گفتار پنجم - چگونگی رسیدگی به تخلفات انتظامی در هیأت های انتظامی بدوی ۱۰۷

بند اول - شروع به رسیدگی و جات رد ۱۰۹

بند دوم - جمع آوری دلایل ۱۱۶

بند سوم - رسیدگی و صدور رأی ۱۲۰

گفتار ششم - ابلاغ، تجدیدنظرخواهی و اجرای آرای هیأت های انتظامی ۱۳۵

بند اول - ابلاغ آرای هیأت های انتظامی ۱۳۷

بند دوم - تجدیدنظرخواهی و شکایت نسبت به آرای هیأت ۱۴۴

بند سوم - اجرای آرای هیأت های انتظامی ۱۴۸

گفتار هفتم - نظارت بر هیأت های رسیدگی انتظامی ۱۵۵

بند اول - نظارت قضایی دیوان عدالت اداری بر آرای هیأت های انتظامی ۱۵۷

بند دوم - نظارت هیأت عالی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۸۰

بند سوم - سایر نظارت ها ۱۸۳

گفتار هشتم - ایرادات و نواقص موجود در قوانین و مقررات مربوط به رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای هیأت علمی	۱۹۳
بند اول - ایرادات مربوط به تخلفات انتظامی	۱۹۵
بند دوم - ایرادات مربوط به مجازات‌های انتظامی	۱۹۶
بند سوم - ایرادات مربوط به مراجع و مقامات مرتبط با رسیدگی به تخلفات انتظامی	۲۰۱
بند چهارم - ایرادات مربوط به چگونگی رسیدگی به تخلفات انتظامی در هیأت‌های انتظامی بدی	۲۰۵
بند پنجم - ایرادات مربوط به ابلاغ، تجدیدنظرخواهی و اجرای آرای هیأت‌های انتظامی	۲۱۱
بند ششم - ایرادات مربوط به نظارت بر هیأت‌های رسیدگی انتظامی	۲۱۲
بند هفتم - سایر ایرادات	۲۱۴
پیوست‌ها	۲۱۷
فهرست منابع	۲۶۷
فهرست تفصیلی	۲۷۳
نمایه	۲۸۷

مقدمه

اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور در زمره مهم‌ترین سرمایه‌های کشور هستند و نقش مؤثر و بنیادی در تعلیم و تربیت نسل جوان، توسعه کشور و تحقق اهداف نظام جمهوری اسلامی برعهده دارند. حسن عملکرد اعضای هیأت علمی برای تحقق اهداف انجام وظایف دولت از ضروریات غیرقابل اجتناب است و عملکرد سوء این افراد، از موانع جدی پیش روی تحقق اهداف دولت و اجزای آن محسوب می‌شود. بنابراین نظارت بر رفتار و عملکرد آنان ضروری است. قانونگذار با آگاهی از این امر برای تضمین رفتار و عملکرد صحیح اعضای هیأت علمی، ضوابط و مقررات و نظام و انضباط در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور و حفظ شأن و جایگاه رفیع اعضای هیأت علمی، انجام و خودداری از انجام برخی از اعمال را تحت انتظامی محسوب و برای آن مجازات تعیین کرده است. شناخت تخلفات انتظامی شرایح مهمی است که اجتناب از ارتکاب آنها است. بنابراین عموم اعضای هیأت علمی باید تخلفات انتظامی را بشناسند. واحدهای نظارتی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و مدیران دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور هم باید برای پیشگیری از وقوع تخلفات انتظامی و در صورت وقوع، اعلام آنها به مراجع صلاحیت‌دار، با تخلفات یادشده آشنا باشند. مراجع رسیدگی‌کننده هم برای رسیدگی متصفانه، ضروری است مصادیق تخلفات و مجازات‌های انتظامی و تشریفات رسیدگی به آنها و حدود صلاحیت خود را بشناسند. به‌علاوه دانشجویان رشته حقوق و سایر محققان هم بنا به اقتضای رشته و حوزه مطالعاتی خود علاقه‌مند به مطالعه آیین رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای هیأت علمی به‌عنوان بخشی از دادرسی اداری هستند. بنابراین طیف وسیعی از اشخاص به شناخت مصادیق تخلفات و مجازات‌های انتظامی، مراجع رسیدگی‌کننده و تشریفات رسیدگی به تخلفات انتظامی نیاز دارند. در پاسخ به این نیازها کتاب حاضر به‌عنوان نخستین اثر درخصوص موضوع رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای هیأت علمی، به رشته تحریر درآمد.

نویسندگان این اثر در کنار مطالعه و تحقیق در زمینه موضوع، دارای تجربه طولانی در این زمینه بوده و با برگزاری کارگاه‌ها و شرکت در همایش‌های مختلف از نزدیک و به‌طور ملموس با

ابعاد مختلف موضوع و ابهامات و ایرادهای قانون مقررات انتظامی هیأت علمی به عنوان منبع اصلی در رسیدگی به تخلفات انتظامی، آشنا بوده و کوشیده‌اند در این کتاب هم دانش نظری و هم تجربیات عملی خود را ارائه کنند و ضمن طرح مباحث نظری به ابعاد عملی موضوع هم توجه داشته باشند تا مخاطبان ضمن آشنایی با مسائل نظری، پاسخ پرسش‌های عملی خود را هم بیابند. اثر دیگر نویسندگان درخصوص آیین رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان دولت از انتشارات دانشگاه تهران در سال ۱۳۹۲ تجربه مفیدی برای نگارش کتاب حاضر بوده است.

نظر به اینکه قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دارای نواقص و ایرادات متعددی است، ضمن اینکه در گفتارهای مختلف به این ایرادات پرداخته شده است، برای کمک به مسئولان امر در شناسایی و رفع ایرادات مزبور، مهم‌ترین ایرادات و نواقص در قالب یک گفتار مستقل نیز مطرح شده‌اند تا استیسی به آنها به سهولت انجام شود. پیگیری مراجع صلاحیت‌دار در وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحسینات کش، برای رفع کاستی‌ها و ابهامات قانون مقررات انتظامی هیأت علمی و مقررات اجرایی آن، برای تحقق رسیدگی منصفانه و عادلانه به تخلفات انتظامی اعضای هیأت علمی، ضروری است.

از آنجا که برخلاف امور حقوقی و کیفری که قوانین ماهوی و شکلی مستقل و جداگانه‌ای دارند و آثاری هم که به مطالعه آنها می‌پردازند، صرفاً مستقل نوشته می‌شوند، در زمینه تخلفات و مجازات‌های انتظامی و تشریفات رسیدگی به این قانون واحدی وجود دارد و مباحث ماهوی و شکلی یکجا در قانون مقررات انتظامی هیأت علمی و آیین‌نامه اجرایی آن بیان شده است، ناگزیر در این کتاب هم مباحث ماهوی مربوط به تخلفات و مجازات‌های انتظامی و شکلی مربوط به آیین رسیدگی به آنها بررسی و مطالعه شده است.

مجموع مطالب این اثر در هشت گفتار تنظیم شده است. در گفتار اول با عنوان کلیات، دادرسی اداری در نظام‌های حقوقی مختلف، تاریخچه رسیدگی به تخلفات انتظامی و منابع قانونی مرتبط با رسیدگی به تخلفات انتظامی بیان شده است. گفتار دوم به معرفی تخلفات انتظامی اختصاص پیدا کرده است و در گفتار سوم مجازات‌های انتظامی معرفی شده است. گفتار چهارم به مراجع و مقاماتی که در رسیدگی به تخلفات انتظامی نقش دارند پرداخته است. در گفتار پنجم که در زمره مهم‌ترین گفتارهای کتاب است، نحوه رسیدگی به تخلفات انتظامی در مرحله بدوی بیان شده است. گفتار ششم به ابلاغ، تجدیدنظرخواهی و اجرای آرای

هیأت‌های انتظامی اختصاص دارد و در گفتار هفتم انواع ساز و کارهای نظارتی بر هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری معرفی شده اند. سرانجام در گفتار هشتم، مهم‌ترین ایرادات و کاستی‌های قانون مقررات انتظامی هیأت علمی و آیین‌نامه اجرایی آن ارائه شده‌اند.

از همه عزیزانی که در تکمیل این کتاب ما را یاری کردند صمیمانه سپاسگزاریم و مراتب قدردانی و تشکر خود را از مسئولان محترم انتشارات دانشگاه تهران که با حسن توجه و تلاش خود زمینه چاپ این کتاب را فراهم کردند اعلام می‌داریم. این اثر خالی از عیب و نقص نیست. نویسندگان ضمن پذیرش مسئولیت این نواقص امیدوارند مخاطبان فرهیخته که اغلب همکاران محترم هیأت علمی هستند با تذکر ایرادات و ارائه پیشنهادهای خود بر نویسندگان منت نهند و آنان را در تکمیل اثر کتاب ای بعد کمک کنند.

محمد حسن صادقی مقدم، نادر میرزاده کوهشاهی

زمستان ۹۴